

Előfizetési díj:

Negyedévre — 2 kor.
Félévre — 4 kor.
Égész évre — 8 kor.

=====

Egyes szám 40 fill.

=====

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalIX., Üllői-ut 119. sz.
földszint 2.

=====

Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsékújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornászó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsmártoni Csónak- és Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszók-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljai helyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E

Az angol sportéletéről.

E lapok alapításának az volt a célja, hogy a szobai némettornázás mellé az angol szabadtéri mozgást, az ugynevezett athletikát hozza be az iskolai testgyakorlatokba. Tehát minden módon arra törekedtünk, hogy az angol sportéletnek csak jó oldalait tüntessük fel. Ugyde 29 év sok idő; ez idő alatt a mi felfogásunknak sok követője, sőt sok torzítója akadt. Ma már minden baj nélkül, még jó hatással mutathatunk az istenített angol sportok hibás irányára.

Maguk az angol jelesebb nevelők is panaszkodnak már az iskolai életben akadályul szolgáló sportszennvedély ellen, mely szerintük az elmélyedő tanulás és finomabb modornak legnagyobb ellensége. De nemcsak az általános nevelés ellen vét a túlzott sportszennvedély, hanem a testnevelés ellen is, mikor foglalkozássá válván, az eszközből célzott teremt. Ma már Angliában minden sportban nem azok vezetnek, kik azért athletizálnak, hogy egészségesek legyenek, hanem azok, kik magából a túlhajtott testgyakorlatokból élnek meg.

A nagy tömeg érdeklődése is főleg a professzionatus sportolók felé irányul. Az is

igaz azonban, hogy az érdeklődés itt oly nagyarányu, milyet a nevelési tornázás soha sem remélhet. Láttunk Londonban egy mesterségszerű labdarugó versenyen 62 ezer embert, kik csaknem mind az alsóbb néprétegből kerültek ki.

Ennek a nagy tömegnek a pályán való megjelenése nem jelenti most már azt, hogy e tömeg maga is sportol, csak azt, hogy szereti látni az érdekes küzdelmet. És különösen hat reánk, mondhatjuk bátran, finomabb lelkületű sportemberekre, hogy a tömeg lelkesedése akkor emelkedik a legmagasabb fokra, mikor a küzdők egymást rugják, döntik halomra, mikor az elesettek könnyeit, eltorzult arcát látja. Ez már csakugyan nincs messze az oly nagyon lenézett gladiátorok harcától!

Nem kell azt sem gondolni, hogy az angolnak a sport főleg testedzésül szolgálna, mert inkább azt mondhatjuk, hogy könnyebb vagy nehezebb lelki szórakozásul foglalkozik vele.

Az angol nép, de még az ugynevezett művelt középosztály is a mi fogalmaink szerint nagyon műveletlen, szellemi szórakozásra kevesebb vágya van, mint nekünk. Csak nézze meg valaki pl. nálunk a muzeumok látogatását és Londonban. Mi ünnepnapon megtöltünk

minden muzeumot, míg London világhírű muzeumaiban benszülöttet alig látunk. Ha az angolnak szabadideje van, azt csak a sporttal tölti el, sokszor nevetségesen gyermekes módon. Láttunk pl. négy egyetemi hallgatót, kik egész délután a falra kitett gyufadobozba dobálták 3 lépésről késeiket.

A legrokonszenvesebben hatott ránk az angol sportéletből a gyermekek katonailag szervezett kirándulása. De itt nem volt módunkban az árnyoldalakat megfigyelhetni. Csak azt láttuk, hogy vasuton, gyalog, kerékpáron, négylovas nagy szekereken ezer meg ezer burkalapos ifju ment ki a vidékre, hogy ott a tábori szabadéletben a természetes és a sport által sem zavart módon erősítse magát, egyszersmint harczerakészséget is tanuljon. Erdemes volna e katonásdit alaposabban tanulmányozni.

Minden elfogultság nélkül kell minden nép testnevelését figyelemmel kísérni és hol utánzásra méltót találunk azt próbáljuk meghonosítani. De az angol testnevelési rendszert egészében át sem vehetjük, mert az nem is rendszer, hanem az angol nép természetének megfelelő szórakozási mód. Az iskola e szórakozási módból vette gyakorlatait.

Sokat tanulhatunk az angoloktól, de nem mindent.

P. J.

Nagyváradai játéktér érdekében.

A premontrei főgimnázium tanártestülete a városhoz az iskolai játéktér ügyében lelkes, kitűnően indokolt kérvényt adott be, melyet egész terjedelmében közlünk. Hisszük, hogy e kérvénynek lesz eredménye e városon túl is.

Tekintetes városi Tanács!

A nemzetek boldogulása, fejlődése csak fiainak testi és lelki ereje által biztosítható. Históriai igazság, — de a jelenben színről-szinre is láthatjuk, — hogy az a nép, az a nemzet ragadta és ragadja magához a minden javakban való vezetés hatalmát, amelynél az erős lélek fáradhatatlan munkáját, törekvését, kitűnően fegyelmezett, egészséges és minden harcra kész fizikum támogatja. Tudjuk azt is, hogy egész életünk a szellemi erők örökös harctere, viadala s az idegélet sorvasztó tusája. Ha mi s utódaink ezen ádáz küzdelmekre vértetetlenül állunk ki, a legelső össze-

tüzésnél végzetes legyőzhetés érhet bennünket. Ezt pedig engedni nem szabad, ezt meggátolni legkardinalisabb hazafias kötelességünk.

A kulturában előbbrehaladott nemzetek már régen belátták a testi kultusz, a testnevelés égető szükségét. S ahol csak felkarolták, terjesztették, nyomában mindenütt áldás fakadt. Hazánk — sajnós — majdnem a legutolsók között volt, ahol a testnevelést kötelezővé tették. Alig néhány évtizede ennek s máris érezhető az üdvös hatás. Eltekintve attól, hogy úgy a kormányhatalomnál, mint a hatóságoknál nem részesülhet oly elbánásban, mint azt megérdemelné, kimondhatjuk, hogy az adott kedvezőtlen viszonyok között oly eredményt produkált, amelyre az összes kulturállamok között meglepéssel tekinthetünk. De ez még csak a kezdet. Amikor még mindég hatvan-hetven ezerre rug a tuberkulotikus halálesetek száma, amikor társadalmunk nagy része még mindég közönyös a testi neveléssel szemben, itt fokozott munkára, fáradhatatlan szorgalomra, előhaladásra s nagymérvű hódításra van szükségünk. Mert nem az a testikultusz célja, hogy néhány kiváltságos sporthéroszt képezzen ki, hanem igenis az, hogy a nemzet minden egyes tagját oly életmódra szoktassa, amely életmód a harcokban a léleknek friss erőt kölcsönöz, a petyhüdt izmokat ruganyossá teszi s a mindennapi komoly munka után egész valónkat vidámságra, jókedvre gerjeszti. Nem izomemberek képzése a testnevelés célja, hanem az erős jellemmel, vasakarattal, fogékony és kimüvelt lélekkel párosuló plasztikus, ruganyos és fegyelmezett testü egyének alkotása.

Hogy azonban ezen célt elérhessük, feltétlenül szükségesek azok a módok és eszközök, amelyekkel kitűzött feladatunkat valóra válthatjuk. Ha valahol, a középiskolai testnevelés révén feltétlenül eredményt érhetünk el. Hiszen középiskoláink növendékeiből fog a későbbi intelligens középosztály, a nemzet törzse kisarjadzani s ha ezek lelkébe belevestük az észszerű testedzés, testgyakorlás szükségérzetét, fontosságát, törvényeit és módjait, aztán már könnyű lesz erre a nemzet ragaszkodását, hajlamát megnyerni.

De középiskolai testnevelésünk — elég szomorú — nem rendelkezik olyan eszközökkel, és módokkal, amelyek révén nemes céljához illően kultiválhatnánk. Mert az a heti két tornaóra, zárt teremben nem elég az ifjuság edzésére, felüdítésére. Ez csak egy kisebb része az igazi testnevelésnek. Annak a tanulónak, ki hetenként 25—30 órát tölt zárt levegőjű tanteremben — odahaza pedig a nap többi részét ugyancsak szobában, — annak levegő, napfény, szabadter, szabadmozgás, játék kell. A játékban az ifju ujjászületik s lelke a magasratörés rugóit itt nyeri meg, amikor magát fáradhatatlannak, szabadnak, ifjunak és egészségesnek érzi. A falak között élő ifjuság itt fogja megszeretni a természetet, a hazát.

Általános nevelési szempontból is felette fontos a szabadtéri sport, a játék. Ennek a közvetlen jó hatását a legkiválóbb pedagógusok vallják s oly ismeretesen, hogy e helyen bővebben fejtegetni szükségtelen. Ma már kulturállamban nevelést játék nélkül, iskolát játékszer nélkül látni alig lehet. Mérhetetlen kincset áldoznak játszótérre, de tudják, hogy ennél jóvedelmezőbb befektetést nem tudnának eszközölni.

Fiziológiai előnyeit elősorolni ugyancsak fölösleges. Hiszen ami a játszótéren az ifjura, férfira, aggra vár az életünk legdrágább kincse: az egészség. Amellett, hogy a testnek minden egyes tagját mozgásba hozza, hogy a tüdőt, az egész vérállományt friss levegővel látja el, hogy a szívet is edzi, erősíti, — nincsen szervezetünknek legparányibb része sem, amelyre jóhatással ne volna. Ez az a testgyakorlás, ahol a mozgás lelki javakat szül, ahol a test és a szellem egyaránt erősödik. A játszótér a legdemokratikusabb gyülekező, szórakozó hely, ahol nincs rang, protekció, ahol csak az egyéni képesség érvényesülhet.

Hogy a mi közoktatási kormányunk is átlátta és helyeselte a játéknak lelki és testi jóhatását, bizonyítja az a rendelete, amelyet 1899. évben 40479. sz. alatt a hatóságokhoz — így a címhez is — küldött. E rendelet a hatóságokat játszótérre létesítésére kéri fel, amely kérelem azonban idáig meddő maradt. Amidőn 1900-ban a játékdélutánokat a kormány elrendelte, főgimnáziumunk örömmel tett eleget ez intézkedésnek. Sajnos azonban nem oly mérvben, nem oly módon, mint ahogy azt a rendelet intenciója megjelöli, ahogy e nagyjelentőségű ügy megérdemelné. Hiányoztak s mai napig is hiányoznak azon módok és eszközök, amelyekkel a testnevelés ezen leghasznosabb ágát eredménynyel és haszonnal üzhethénk. A játékdélutánok meg vannak, de nincs játszótérünk. Enélkül pedig igazi sikert nem várhatunk. Mert amellett, hogy tanítványainkat a szabadba visszük, nem szabad megfélemlíteni a pedagógia elveiről, szabályairól sem. Bár a rét, mező megengedi a szabadmozgást a tanulóifjaknak, mégis féltő és mindentlátó szemmel kell őrködni a szertelenségekre könnyen hajló játszóknak felett, nehogy a pezsdülő vérmérséklet, a játék heve kellemetlen torzsalkodásokra, illetlenségekre ragadja őket. Nekünk, mint nevelőknek, még a legnagyobb mérvű szabadságban is irányítani, oktatni, tájékoztatni, pallérozni kell tanuló barátainkat, állásunk után fiainkat, hogy a szabadságot ne csak élvezni, de tisztelni, megvédeni és alkalmazni is tudják.

A mai viszonyok között, amikor játszótérrel nem rendelkezünk, mindezeknek eleget tenni lehetetlen. Vajjon lehetséges-e ez akkor, amidőn bekerített játszótér híján hol a városi hatóság közegei, hol — amikor a gyakorlótéren játszunk — a katonaság, hol a dologtalan, züllött existenciák háborgatják, zavarják tanulóink játékait? Igen, a mi játékaink soha sincse-

nek biztosítva! Ha a remek fekvésű s játszótérnek kitünően alkalmas Rhédey-kertet használjuk, a város közege elzavar onnan, mert a köröndnek elnevezett játszótéren labdázni tiltva van. Ha a gyakorlótérre megyünk, a foglalkozó katonaság zavarja játékunkat. A tanulók ilyenkor a szokatlan katonai gyakorlatokat nézik s játékaról sokszor meg is feledkeznek. Ha játéka fogunk, ki vagyunk annak téve, hogy a menetelő katonaság esetleg arra veszi útját s nekünk onnan távoznunk kell. De nem ritka a fentebb jelzett kellemetlen egyének inzultusa sem. Sokszor már a rendőrhöz kellett folyamodni, mert a játzó gyermekeket bántalmazni akarták. Ily körülmények között elképzelhető az a helyzet, amely az ifjuságra és a játékvezető tanárra a játékdélutánokon vár. Itt pontos fegyelmet, igazi rendet tartani nem lehet. Ezen anomáliákat sürgősen meg kell szüntetni, bármily áldozatok árán is. Mert közel hétszáz tanulóval, annak egészséges fejlődéséről, hasznos és észszerű neveléséről van szó. Oly érték ez, amely — a jövőt tekintve — káprázatos nagygyá emelkedhet.

Tekintetes városi Tanács!

Athatva a mindinkább tisztuló nevelési elvek nagy jelentőségétől, a nevelés minden ágában haszonnal, eredménynyel óhajtunk működni. Amilyen szeretettel odaadással, teljes tudásunkkal a szellemiekben eljárunk, ép oly ambícióval, ügyszeretettel akarjuk a testi nevelést is szolgálni. Ismeretes az a testnevelési elv, hogy a jövő leginkább a szabadtéri testgyakorlatoké, amely emberi voltunkhoz leginkább hozzásimul s a fentebb vázolt képességek megszerzésére legalkalmasabb. Ennek a jövő testnevelésnek mi már most óhajtunk alapot vetni, hogy azt mindjobban megerősítve, tervünk szerint építhessünk rajta.

Azon kéréssel fordulunk tehát a Tekintetes városi Tanácshoz, szíveleje meg az előadottakat és hason oda, hogy Nagyvárad városa egy, a célnak megfelelő játszótérrel adományozzon, illetve létesítsen. Hiszen a város saját jövőjéről, saját gyermekeiről gondoskodik ezzel s a ráfordított összeg busás kamattal fog gyümölcsözni a jövő generáció egészséges, erős és edzett életviszonyaiban.

Bár ismerjük a t. Tanácsnak e téren is elismert tájékozottságát, mégis, — a pedagógiai szempontok érvényesülése céljából, — az alábbiakat előadni, illetve a létesítendő játszótér méreteiről, fekvéséről, elrendezéséről stb. némi felvilágosítást nyújtani szükségesnek véljük.

Iskolai játszótérről lévén szó, annak olyan terjedelműnek kell lenni, amelyen nagy tömegek zavartalanul, kényelmesen játszhatnak. Tekintettel az ifju mozgékonyására és ezen mozgásoknak minél szabadabban való érvényesülésére, az általános vélemény az, hogy egy-egy játzó gyermeknek mintegy 200 négyzetméter területre van szüksége. Tudjuk mind-

nyáján, hogy a játékok legnagyobb része nagy terjedelmű mozgást kíván a játszótól s a játék céljának, feladatának csakis tágas helyen tud megfelelni. Mivel pedig a fennálló szabályok értelmében 100—140 tanuló jelenik meg egyidőben a játékon, oly játékterületre van szükségünk, amely legalább 20.000—30.000 négyzetméter terjedelmű. Mert nem egyféle játékot játszik az a 100—140 tanuló, hanem hajlam és kedv szerint egyszerre többfélét is. Így tehát azt is tekintetbe kell venni, hogy egyik játszócsoport a másikat ne háborgassa.

A játszótér alakjára vonatkozólag véleményünk az, hogy a hosszúsága a szélességéhez 1:2 arányban álljon. Vagyis a jelen esetben cca 100—120 méter széles 200—250 méter hosszú. De ez nem föltétlenül követendő szabály. Lehet az esetleg ovális, négyzet-alakú is.

A játék a játzó tanulókat felhevítvén, gondoskodni kell arról is, hogy erős széláram ne érhesse őket. Kívánatos, sőt szükséges tehát, hogy a játszótér olyan helyen legyen, ahol fák vagy dombok veszik körül. Szükséges továbbá, hogy a játszótér egy része bokrokkal legyen teleültetve, hogy a nagyon kellemes és szórakoztató buvó játékokat is gyakorolni lehessen.

Ami a játszótér talaját illeti, legcélszerűbb a gyepes talaj, mivel ez a legtöbb játék követelményeinek megfelel. Mindenesetre azonban olyan legyen, hogy a gyeppel való beborítással — pl. száraz időben — sem legyen poros s hogy esős időben is lehessen rajta játszani. Ha tehát ilyen gyepes talaj nem volna, nagyon célszerűnek bizonyult az agyagos talajnak vastag kavicscsal való beborítása.

Mivel a kért játszótér a főgimnázium tanulóinak egyuttal sporttere is lenne, kívánatos, hogy az megfelelő ugró- és futópályákkal, dobóhelyekkel, nagyobb mennyiségű homokkal is el legyen látva.

Hogy a labdajátékok minden alakban és változatban játszhatók legyenek, nagyon hasznos és üdvös, ha a kerítés mellett valamely oldalon magas deszkafal emelkedik, hogy a kidobott labdát feltartóztassa. Feltétlenül szükséges két u. n. football-kapunak a felállítása is.

Nem nélkülözhető egy fából készült s nagyobb terjedelmű fedett hely sem, ahová a tanulók hirtelen beállható időváltozás elől bebuzódhatnak. Oly helyiségről is gondoskodni kell, ahol a különféle játszószerkezet zár alatt lehet tartani.

Hogy a játszótér jó ivóvízzel és megfelelő számu, higiénikus illemhellyel legyen ellátva, az természetes.

Végül pedig a játszótér olyképen kerítendő körül, hogy a kerítés a kellemetlen beavatkozásokat, háborgatásokat feltétlenül megakadályozza, de mégis olyan legyen, hogy az érdeklődők, hozzátartozók, szülők stb. láthassák az ifjak életadó játékait, játékos küzdelmeit. Hadd lássák meg, hogy mily egyszerűek azon módok, amelyek által az ifju lelki és testi erőhöz jut.

Még csak annyit említünk meg, hogy a játszótérnek olyan helyen kell lenni, amely a városhoz közel van, de azért sem az utcza pora, sem a gyarak füstje nem fertőzhetik meg a levegőjét. De olyan helyütt sem lehet, ahol a talaj süppedékes, mocsaras, vagy szemétből van összehordva.

Ezek volnának azon irányelvek, amelyeknek a kérelmezett játszótér létesítésénél feltétlenül érvényesülniök kell.

Egyelőre a helyet nem jelöljük meg, azt a t. Tanács bölcs belátására bizzuk. Mégis lelkünk rejtett, régi vágyát látnánk teljesülni akkor, ha a Rhédey-kertet, ezt az Istentől is játszótérnek teremtett ideális területet nyernénk el. Mert ha az u. n. köröndöt megfelelő nagyságra kiterjesztik, széles e hazában nem lenne hozzá hasonló. Mellette a fás, bokros hely a buvó, hadakozó játékoknak legmegfelelőbb helye lenne. Ott van a kőépület is, amely kissé kijavítva minden követelménynek megfelel. Van vízvezetéke, a városhoz közel van. Igaz meggyőződéssel állítjuk, hogy ezt a remek, de elhanyagolt helyet hasznosabb, nemesebb célra felhasználni nem igen lehet. Mert vajjon 700 intelligens magyar tanuló egészsége nem éri-e meg ennek a területnek a használati értékét? Itt nagyon kevés befektetés kellene s mégis oly modern játékteret nyernénk, amely városunknak csak dicsőségére válna. Mert ily nagy, forgalmas, élénk városban nem érinthetetlen parkokra van szükségünk, hanem olyan szabadterekre, ahol a jövő reménye, az ifjuság magát fesztelenül, bátran kijátszhatja. Ezen ajánlatunkat a t. Tanácsnak szives figyelmébe és jóakaratu támogatásába ajánljuk.

Mi elhisszük és tudjuk, hogy nagy áldozatra kérjük a város polgárságát. De ha a külföldi városokra tekintünk, mégis ragaszkodunk kérésünkhöz. Hiszen Londonban, ahol minden talpalatnyi föld kincset ér; 1600 játszótér van elszórva az egész város területén. Anglia parlamentje törvényt hoz a játszótérek felállítására, Németország pedig társadalmi uton ugyancsak szaporítja a játéktérek számát. Svédországban, ahol dinamittal kell a talajt a sziklaktól egyengetni, iskolát játszótér nélkül többé nem építenek. Az egész kulturvilág lázasán igyekszik gondoskodni játéktérekéről, csak mi, a sok mindenre áldozó magyarok nem akarunk e téren is versenyre kelni.

Látva, tapasztalva azonban Nagyváradnak kulturális érzékét, mi hisszük, hogy e téren is a legelső közé fog sorakozni.

Tekintetes városi Tanács! Mi bizva tekintünk a döntésük elé. Mert az más nem lehet, mint a kérésünk teljesítése. Hiszen saját polgárai gyermekéről, a város jövő polgáraitól fog gondoskodni. Ha elgondoljuk azt a kulturmissziót, amit a játszótér felállításával a város vezetősége teljesíteni fog, állíthatjuk,

hogy magasztosabbat, hasznosabbat és modernebbet alkotni alig lehetne.

Arra kérjük tehát, sziveskedjék e kérést sürgősen tárgyalni és pártoló véleménynyel a törvényhatóság döntése elé vinni, hogy a közelgő tavasz napfényében, erőt sugárzó levegőjében — már a saját, modern játszótérünkön örvendezhessenek, játszhasznának tanítványaink, városunk gyermekei.

Amikor Wellington, az etoni kollegium játszótérére lépett s meglátta a futkosó, kipirult arcú játékban küzdő ifjakat, lelkesedve kiáltott fel: „Itt nyertük meg Waterloot.“

Ami utódaink is, amidőn az új Magyarország életerős és áldást lehelő kulturájában fognak gyönyörködni, bizton elmondhatják majd játszótereinkre: „Itt nyertük meg az új, a boldogaab Magyarországot!“

Még csak egy kérésünk van. A játszótér kapuja fölé egy feliratot kérünk. Egy német tábornok mondatát: „Játéknak látszik, pedig a haza javát czélozó munka!“

Kelt Nagyváradon, 1912. február hó.

A nagyváradai premontrai főgimnázium tanártestülete.

Athletika. Torna. Vivás.

Az Egyetértés S. C. versenyei. Az időjárás nem kedvezett a legjobban a versenynek, amennyiben erős szél fujt, amely károsan befolyásolta az eredményeket. A futóversenyt, mint előrelátható volt, Lovass nyerte fölényesen Kertész Ede és Krammel ellen. Lovass volt a mezőny egyetlen klasszis versenyzője s így győzelme egy pillanatig nem volt kétséges. Meglepetést keltett azonban Kertész második helyezése és Krammel legyőzete Ertl által, továbbá Vohlarik újlagos győnge futása.

A gyaloglóversenyt Szablyár nyerte a kis Fekete ellen, míg a kellő traininggel nem bíró Pixán és Ripszám helytelenül végeztek. Szablyár, ki három évvel ezelőtt a 10 és 30 km. bajnokságot nyerte, küzdelem után győzött és előreláthatóan az ez évi versenyekben nagy szerepet fog játszani.

A verseny rendezése kiváló volt, ami főképp Lipták János és Neumann Ernő érdeme.

Részletes eredmények:

10 km. futóverseny: 1. Lovass Antal (MAC). 2. Kertész Sándor (BEAC). 3. Ertl Sándor (FTC). 4. Krammel Ödön (BAK). 5. Thienschmied Ede (FTC). 6. Belu Jenő (Temesvári AC). 7. Vohlarik Vencel (MTE). 8. Englehner Ferencz (FTC). 9. Paskal Ignác (ESC). Lipták (ESC) és Gergely (BEAC) feladták. Kétszáz méterrel nyerve, hat méterrel harmadik.

5 km. gyaloglóverseny: 1. Szablyár Péter (FTC). 2. Fekete Mihály (Egyetértés). 3. Komárik János (Máv.

Gépgyár). 4. Ifj. Ripszám Henrik (MTE). 5. Paxián Péter (BAK). 6. Soltész Márton (Egyetértés). 7. Amberg Henrik (MTK). 8. Wágner Károly (Máv. Gépgyár). 9. Fekete Lipót (Egyetértés). 10. Takács János (Máv. Gépgyár). Erős küzdelem után négy méterrel nyerve, 25 méterrel harmadik.

A MAC, ifjúsági és junior mezei versenye. Gyenge érdeklődés mellett rendezte a MAC a Margitszigeten ifjúsági és junior mezei versenyét. De nemcsak a közönség, hanem egyesületeink sem érdeklődtek e verseny iránt, mit legjobban bizonyít a nevezések szokatlan kis száma. Sportköreink teljesen megelégték a mezei versenyeket, egyesületeink pedig versenyzőik pályaszereplését nem akarják a végnélküli mezei versenyekért feláldozni. Egy pályaversenyző trainingjére káros befolyással van a tulhossz mezei versenyzés.

A juniorversenyt a MAC. nyerte a Spárta ellen, mely nem volt a MAC. jól trainirozott legénységének méltó ellenfele. Radóczy Károlynak végre sikerült cross country juniorságát letennie, de nem könnyű szerrel, mert a Spárta Sebő erősen megszorította.

Az ifjúsági versenyt a MAC. nyerte a FTC ellen megismételvén, már a MTK. versenyén produkált meglepetésszerű győzelmét. Egyénileg itt Péntek győzött. A verseny rendezése jó volt. A táv. hossza 4 5 km. volt.

Részletes eredmények:

Junior verseny: 1. Radóczy Károly (MAC). 2. Sebő Gyula (Spárta). 3. Radóczy Lajos (MAC). 4. Heffner (MAC). 5. Kemény (Spárta). 6. Bán (MAC). 7. Perényi (MAC). 8. Erdős (Spárta). 9. Kostyál (MAC). 10. Vadász, 11. Deák, 12. Bodor (Spárta). Harmincz méterrel nyerve, husz méterrel harmadik.

Ifjúsági verseny: 1. Péntek (MAC). 2. Vigyázó (MAC). 3. Szücs (FTC). 4. Moczár (MAC). 5. Szenft (FTC). 6. Seiffert (FTC). 7. Pápai (MAC). 8. Gyulai (MAC). 9. Vigdorovits (FTC). 10. Kuthy (FTC). 11. Müller (FTC). 12. Czintula (OTE). 13. Eper (MAC). 14. Gyürki (OTE). 15. Juhász (OTE). 16. Schübitz (OTE). 17. Nádas (OTE). 18. Lehne (MAC). 19. Dann (MAC). 20. Kemény (OTE).

Harmincz méterrel nyerve, 15 méterrel harmadik.

Magyar-német birkozóverseny. A várva-várt szenzációs küzdelmek helyett, egy-két kivétellel csupa biztos magyar győzelem, unalmas mérkőzések jellemezték a nagy reklámmal megindult magyar-német birkozó-versenyt. A német birkozók közt csak Beeskov és Paulini képviselik az első klasszist és a magyar birkozóspport óriási fejlődését mi sem igazolja jobban, hogy még e két kiváló birkozó sem tudott nagyobb eredményt elérni. Azt hittük, hogy e verseny után sikerül valami képet nyernünk az olimpiádon való szereplésünket illetőleg, de ebben nagyon csalódtunk, mert ezek után nemcsak hogy nem vagyunk tisztában a német birkozóspport niveljával, hanem még — egy-két kivétellel — a magyar versenyzők nemzetközi szereplésének megbirálhatása sokkal zavarosabb lett.

A küzdelmek közül legszenzációsabbak a Varga-Paulini és a Zólyomi-Beeskow mérkőzések voltak. Varga, aki fényes formában van és aki nagyszerű technikájával az olimpiádon is elsőrangú eséllyel indul, egy perc alatt dobta félelmetes ellenfelét. A közönség nagy ovációban részesítette. A Zólyomi Beeskow mérkőzés bár eldöntetlenül végződött, mégis a legélvezetesebb küzdelmek egyikét nyújtotta. Az óriási erejű Zólyomival a világhírű Beeskow semmit sem tudott elérni, még csak veszélyes helyzetbe sem tudta hozni, ami élénken jellemzi e fiatal magyar versenyző gyors fejlődését.

Feltűnést keltett Kóbor Imre dupla győzelme és különösen szép munkája. Pongrácz, Márton, Radvány, Halász (Fischer) és Előd győzelemre vitték a magyar színeket, míg Miskey és Maróthy csak eldöntetlen eredményt tudtak elérni. A rendezés még mindig nem állott a MASz nivón.

Részletes eredmények:

Pongrácz József győz Evald Helbig ellen 11 p. 10 mp. alatt, Kóbor Imre győz Fritz Helbig ellen 22 p. 35 mp. alatt, Radvány Ödön győz Gustav Mattern ellen 8 p. 07 mp. alatt, Márton Károly győz Wily Grundmann ellen 2 p. 45. mp. alatt; Wily Grundmann aki a beteg Otto Matul helyett versenyzett 72 kilójával, tulajdonképen már a középsúly a csoportba tartozna, de a MASz. udvariasságból megengedte, hogy a könnyűsúlyban induljon. Zólyomi Gyula Max Beeskow 30 perc után eldöntetlen, Miskey Árpád-Willy Hollán 30 p. után eldöntetlen, Varga Béla győz Karl Paulini ellen 1 p. alatt, Maróthy József-Hans Loser 30 perc után eldöntetlen, Halász (Fischer) Tibor győz Franz Bucholz ellen 7 p 06 mp. alatt, Előd József győz A. Schachschneider ellen 7 p. 55 mp. alatt.

Végeredményképpen a magyarok 32 pontjával szemben a németek 8 pontra tettek szert.

A Munkás TE. f. hó 1-én hétfőn rendezte 10 km. junior futó és 5 km. junior gyalogló versenyt. Mindkét verseny simán incidens nélkül folyt le s mindkét verseny győztese, tekintve junior voltukat, figyelemre méltó eredményt ért el. A verseny rendezése a MTE.-től megszokott jó volt.

Részletes eredmények:

10 km. junior futóverseny: 1. Zachora Ede (MTE), 2. Englehner Ferencz (FTC). 3. Péter János (MTE). 4. Tein Mihály (Máv. GSE). 5. Héhn János (MTE). 6. Paskal Ignác (Egyetértés). 7. Garai Ferencz (MTE). 8. Romoda Ferencz (MTE). 9. Horváth Ferencz (FTC). 10. Blum Károly (MTE). 11. Lipták János (Egyetértés).

5. km. junior gyaloglóverseny: 1. Soltész Márton (Egyetértés). 2. Bihary János (MTE). 3. Wagner Salamon (Egyetértés). 4. Aubery Henrik (MTK). 5. Jánszki György (MTE).

A vakok birkózóversenye a vakok intézetében a legteljesebb sikert hozta. Az ifjuság körmérkőzésekkel

előzően selejtezőt rendezett, s így az estélyen négy súlycsoportban csak tizennyolcan indultak. Legerősebb volt a konkurencia a pehelysúlyban, hol a favorit ép úgy, mint a bajnokságokban, a második helyre szorult. Föltűnt a fiuk soha nem látott küzdelme. Technikai készségükről Brüll Alfréd, Csanády Mór és Weisz Richárd, kik mint bírák szerepeltek, elismerően nyilatkoztak. A versenyt a vakok sportolásának kiváló apostola, Kirschenheuter Ferencz tanár rendezte, melynek végével Herodek Károly igazgató kiosztotta az érmeket. Eredmények: Pehelysúly: 1. Paróczay L., 2. Balla A., 3. Gere Gy. Könnyűsúly: 1. Schaflarszky K., 2. Verli M., 3. Németh L. Középsúly: 1. Meisels L., 2. Boroczky M., 3. Grósz Gy. Nehézsúly: 1. Uszleber K., 2. Kovács J., 3. Turbuc B.

A délvidéki bajnokság. A Nagykikindán rendezett délkerületi bajnoki birkózó-versenyre 9 egyesület adta le nevezéseit.

A verseny, mely a késő éjjeli órákban ért véget, a következő eredménnyel végződött:

Pehelysúly: Bajnok: Labu (Aradi TAC.). 2. Rónai (Aradi TAC.). 3. Medve (Aradi TAC.). 4. Lederer (Temesvári KASE.). 5. Vasnyuk (Nagykikindai AC.).

Könnyűsúly. Bajnok: Arenstein (Szegedi AC.). 2. Baumann (Aradi TAC.). 3. Szeles (Aradi TAC.). 4. Mikler (Temesvári AC.).

Középsúly. Bajnok: Vasutas (álnév). Óvás alatt indult. 2. Mirkan Péter (Nagykikindai AC.). 3. Vincze (Aradi TTC.). 4. Gacser (Nagykikindai AC.).

„Vasutas“ álnév alatt Téger József (Törekvés) indult.

Nehézsúlyban. Bajnok: Sztaniszanlyevits (Bajai SE.). 2. Heiszky (Bajai SE.). 3. Wetzl (Aradi TAC.).

VII. Józsefnádor emlékvívóverseny a Műegyetemen. Tizenöt esztendő s küzdelmes múlt eredményei hirdették vasárnap délután a királyi József Műegyetem aulájában, hogy a Műegyetemi Athletikai és Football Club, a magyar labdarugósport egyik megalapítója, céltudatos, tevékeny működésével a magyar testnevelés egyik számottevő faktora lett. Azok az óriási, szinte leküzdhetetlen akadályok, melyeket a magyar főiskolai testedzés munkásai a mi, egészen speciális viszonyaink mellett leküzdni voltak kénytelenek, gyakran sodorták a legrégebb magyar főiskolai sportegyletet a válság szélére, de a jövőendő műszaki kar testi jólétét szolgáló szerény, mindamellett szívós erejét bizonyítja ama körülmény, hogy ma, másfél decennium múltán, a modern sport hihetetlenül megnövekedett perifériái mellett a Műegyetemi Athletikai és Football Club szilárdabban és konszolidáltabban megy a legszebb reményekkel kecsegtető jövő elé mint valaha.

Jó hatást keltett a MAFC dijainak egy részéből a verseny színhelyén rendezett rögtönzött kiállítás, melynek egyes objectumai nemcsak a kontinens csak-

nem valamennyi városának a nevét viselték, hanem artisztikus szépség tekintetében is azonnal magukra vonták a közfigyelmet. A vivóversenyeken bizonyára rekordot jelentő kb. 1500 főnyi közönség sorában élénk feltűnést keltett a torinoi műgyetem kb. 70 főnyi monstre-küldöttsége, melynek szónoka, Luigi Sobrero, remek olasz trikolorat ajánlott fel a műgyetemi ifjúságnak. A megjelent notabilitások sorában sikerült feljegyeznünk dr. Rados Gásztáv műgyetemi rektoron kívül Bolgár Ferencz v. b. t. t., volt államtitkárt, K. Jónás Ödön prorektort, Kovács S. Aladár udv. tanácsost, Tötössy Béla műgyetemi ny. r. tanárokat, dr. Mandelló Gyula min. osztálytanácsost stb.

A kardversenyt a tavalyi győztes, Benedek Géza, a Club ifjúsági elnöke nyerte, aki erőteljes akcióval, észszerű támadásaival és finom riposztjaival mindenképen érdemes volt a győzelemre; második volt Weisz Tivadar (MAFC), aki a főiskolai törbajnokságot is megnyerte, főleg nyugodtsága és kiváló tempóakciói révén; a harmadik helyre Mandel Andor (BEAC), különösen elővágásaival keltett feltűnést, míg a negyedik helyet Schwarz (Tud. Egyet.) és Barok, a fiatal gárda fejlődésképes tagjai. A főiskolai törbajnok Weisz Tivadar lett a Paizs Gyulával (MAFC) vívott erős küzdelem után. A verseny befejezése után az est fénypontja, az akadémia következett, dr. Földes, Werkner, Santelli, Gerevich, Bay, Benedek, Weisz vettek részt; különösen a Santelli—Gerevich assaut ragadta percekig tapsra a közönséget. Akadémia után a díjkiosztást dr. Zielinski a szokásos emlékbeszéd kíséretében ejtette meg. A juriban Berti, dr. Földes, Werkner, Ujfalussy közmegelegedésre végezte nehéz tiszttét.

Santelli vivó akadémiaja folyó hó 1-én folyt le a Vigadó egyik termében. A nem egészen telt szék-sorokban előkelő, fényes közönség foglalt helyet, ott láttuk ugyszólván sportközönségünk javát, főleg a MASz által eltiltott amateur vivókat.

A vivóakadémia iskolavívással kezdődött, melyet Santelli mester mutatott be négy tanítványával. Majd a mester tanítványai mutattak be assaukat; aztán maguk a budapesti mesterek léptek a porondra. Az assauk közül különösen szép volt a Santelli Horatio—Santelli Lionello, továbbá a Slotzer—Santelli tör, aztán a Slotzer—Lovass, Gerevich—Santelli Lionello, Santelli Horatio—Czenker kardmérkőzések.

Szünet közben a Santelli-iskola háziversenyének díjai kerültek kiosztásra.

Az est clouja azonban a hirdetett Barney Gannon—Bobby Dobs boxoló mesterek mérkőzése volt. Hosszu szünet előzte meg a mérkőzés kezdetét, noha a közönség eléggé türelmetlenkedett. Végre megjelent a néger Bobby, fehér fürdőlepedőben és a közönség éljenzése között foglalt helyet a dobogó egyik sarkán és miután lekezelt egy csomó előkelőséggel, a masszirozónak engedte át magát.

Csak nagy sokára jelent aztán meg Barney Gannon, ő már csak uszónadrágban és egy törülközővel a nyakában. Ő azonban nem kezelt senkivel, csak a saját masszörjével.

Egy negyed óráig ültek szemben az ellenfelek, míg végre megadták a jelt a mérkőzéshez. Az ir mindjárt az elején dühösen támad és úgy látszott fölényben van. Ezen fölényt 4 roundban meg is tartja különösen a negyedikben oly sűrűn hullottak ökölcsapásai a néger arczára és mellére, hogy egy néhány asszony hangos sikoltozással tiltakozott a vad támadások ellen. Az ötödik roundban azonban a néger meglepetés-szerűen fölénybe kerül s oly sikeresen támad, hogy az ir kétszer is elterül a földön, azonban rögtön újra talpra ugrik. A hatodik roundban a néger újra fölényben van, azonban döntésre a sor nem kerül s a hetedik körrel eredmény nélkül fejeződik be a mérkőzés.

A közönség melegen tüntetett a néger mellett, akinek itt tartózkodása alatt sikerült a sportkörök jóakarátát megnyerni. A fiatalság vállra is kapta és úgy vitte ki az öltözőbe.

A Budapesti (Budai) Tornaegylet április hó 5-én tartotta Attila-utczai tornacsarnokában házi erőkiegyenlítéses kardcsapat versenyét. A csapatverseny rendezésével az egyesület a vívásban is érvényt iparkodott szerezni, a tömegképzés és tömegfoglalkozás elvének. — Ezen a versenyen mutatkoztak be először az egylet ez évi vívói, kiknek szabatos vívása Gellér Alfréd segédmester munkáját dicséri.

A versenyt, melyben 6 csapat vett részt, a következő csapat nyerte: 1. Uhlyarik Jenő 4 győzelem, Noseda Viktor 3 győzelem, Susits Miklós 2 győzelem, Borsai Győző 1 győzelem. 2. Dr. Gáspár Ernő 3 győzelem, Noseda Károly 2 győzelem, Schanda Károly 1 győzelem, Dobrovitz József 0 győzelem.

A Fővárosi Vivó Club mult hó 28-án tartotta meg XXVIII. évi rendes közgyűlését. A szokásos napirend letárgyalása után Satori Ernő elnök méltatta Berty Lászlónak a magyar vivóscsoport és klub körül, melynek kötelékébe több mint 10 éve tartozik, érdemeit és indítványára a közgyűlés Berty Lászlót kitörő lelkesedéssel választotta meg a klub örökös tiszteletbeli tagjává. Ezután a választást ejtették meg. Művezető Lehner Arthur, pénztáros Guttmann Emil lett. Választmányi tagok lettek Berty László, dr. Földes Dezső, Gyárfás Lajos, dr. Komlósi Béla, Perl Tibor, Pick Jenő és Roth Gusztáv. A közgyűlést vacsora követte, amelyen a tagok lelkesen ünnepelték Bertyt és Földes Dezsőt, aki csak minap szerezte meg Csehország kardvivóbajnokságát. Ugyancsak a vacsora alatt adta át Satori elnök az 1911. évben tartott három házi versenyen helyezettek közül egyenlően legtöbb pontszámot nyert két vívónak, dr. Jelineknek és dr. Fenyvessynek a tiszteletdíjakat.

A Hungária Vivó Club április 14-iki házi vivó-versenye szokatlanul fényesnek ígérkezik. Eddig 18 haladó és 26 kezdő vivó nevezett, nem számítva az ifjúsági tagokat, kiknek külön versenyt rendez az agilis vezetőség. Már eddig is sok szép díjat ajánlottak fel a klubtagok, kiket Lovas mester erősen treniroz a versenyre. Most folynak a tárgyalások az iránt, hogy a klub ismét megrendezze a mult évben oly nagy sikert aratott szabadtéri kard-esapatversenyét.

Uszás.

A WAC bécsi nemzetközi uszóversenye. Márczius hó 31-én rendezte a WAC tavaszi nemzetközi uszóversenyét, melynek érdekességét ezúttal is, mint minden évben, a külföldi versenyzők startja adta meg. A németeket a müncheni Riesch és Nelson, míg a magyarokat a Múgyetemi Athletikai és Football Club erős csapattal szerepelt gárdája képviselte. A németek a hátuszás terén óriási eredményeket produkáltak és úgy az 1 percz 21.2 mp.-el osztrák rekordot felállító Nelson, valamint az 1 percz 22.4 mp. alatt, a bajnokságban diadalmas Riesch kétségtelenné teszik, hogy az olimpiád hátuszó világbajnokságában Baronyi mellett elsősorban a német uszóknak van a legtöbb esélyük. A MAFC az igen körmönfontan kiirt Rotschild-díjban meglehetősen esélylyel indította uszóit, azonban a kartöréséből alig fölépült Eleknek, a verseny napján bekövetkezett és a tréning formáját erősen meglazudító visszaesése lehetetlenné tette a díj megnyerését.

A sportszerűtlen kiírást leginkább az igazolja, hogy a MAFC versenyzői 5 versenyszám közül 3 versenyszámban végeztek a WAC előtt, míg a WAC csak egy versenyben győzött. Külön említést érdemel Zachár oldaluzása 200 m.-en, melyben 2.51 mp.-el új osztrák rekordot állított fel; valamint Beleznay nagyszerű 100 m.-es uszása, melyet 1.06 mp. alatt nyert meg. A műugrás pontozására nézve meg kell említenünk, hogy míg az annyira érdekelt Scheff Ottó Dénest 9 ponttal, addig Buchfelder (WAC) csak 1/4 ponttal helyezte klubtársa, Bernards mögé.

A 2 napos verseny részletes eredményei:

Rotschild-díj:

100 m. gyorsuszás: 1. Beleznay László (MAFC)

2. H. Brandstetter (WAC).

100 m. hátuszás: 1. Nelson (Dresden) (osztrák-rekord). 2. Riesch (München). 3. Szentgróti (MAFC).

200 m. oldaluzás: 1. Zachár Imre (MAFC) (osztr. rekord). 2. O. Sheff (WAC).

Műugrás: 1. Böhme (I. WASC). 2. Bernardz (WAC). 3. Reinhardt. 4. Dénes Károly (MAFC).

200 m. melluszás: 1. H. Brandstetter (WAC). 2. Weinberger (WAC). 3. Elek Imre (MAFC).

Ausztria 100 m.-es hátuszóbajnoksága: 1. Riesch (München). 2. Nelson (Dresden). 3. Szentgróti (MAFC). Óriási meglepetés Nelsonnak előző napi rekordjavítása után, mely abban leli magyarozatát, hogy Nelson a bécsiek biztatására, a 2 hossz = 68 m-esrekordot akarta közben megdönteni és így teljes erejét kiadva, a 3-ik hosszban az aránylag frisebb müncheni beerte és meg is verte



VADÁSZFEGYVEREK

! TELEFON !

112-69

! Csakis elsőrendű gyártmányok !

Flobertek, pisztolyok, revolverek, sport,
utazási cikkek és távcsöveket

csekély havi törlesztésre

szállit

NOWOTNY J.

prágai fegyvergyáros budapesti telepe
Budapest, VI., Nagymező-utca 21.

Kérjen főárjegyzéket!

! TELEFON !

112-69





Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Égész évre ... 8 kor.

=====
Egyes szám 40 fill.
=====

HERKULES

SZERKESZTIVŐ

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁT BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal
IX., Üllői-ut 119. sz.
földszint 2.

=====
Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegey.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmeferdi Athletikai Club,
Kunsztártoni Csónak-Egylet,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszók-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Ovári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzei Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyői Korcs.-Egylet,
Rímaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkei Ivelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcsolyázó-Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Újvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Magyar testgyakorlat.

Sokat beszélünk a magyar testgyakorlat megteremtéséről, a német tornának, az angol atletikának s a francia katonai iskolai testedzésnek a magyar szellemmel való meg nem egyezéséről, de egyenes, határozott utasítást még ma sem adhatunk. És e tartózkodást természetesen fogja mindenki tartani, ha meggondoljuk, hogy a mostani, mindnyájunk által javítandónak vélt helyzetet épen az idegen oltványként behozott német tornázásnak egyszerű átültetése teremtette meg.

A tornázás igaz, hogy átment hazájából Angol- és Franciaországba is, de lényeges, a nemzetek szelleméhez való átalakulás után.

Az angolnál a nemzeti játékok mellett és a szabad, szernélküli athleta gyakorlatokkal szemben határozottan másodrangú szerepet nyert a tornázás.

A francziák is hasonlóan cselekedtek nemzeti testgyakorlatuk megállapításánál. Náluk a botvívás, a nemzeti specziális boxolás, az uszás és különösen a katonai gyakorlatok teszik a tornázás mellett a főbb gyakorlatokat. Hanem miután a francziáknak az átkölcsönzéskor oly fejlett sport-életük nem volt, mint az angoloknak, ezért testgyakorlatuk nem is

különbözik annyira a németekétől, mint az angoloké.

Nekünk pedig, miután semmiféle sport-életünk sem volt a tornázásnak hazánkba hozatalakor, természetesen úgy gyökeresedett meg, amint elültették. És anélkül, hogy a lelkes kertészeknek valóban mindenkor dicsérendő érdemeit kisebbitni akarnók, ki kell mondanunk, hogy az átplántálás kevés gonddal történt. De hisz a magyar tornázás alapítói nem is akartak valami nagy neveléstani testedzést behozni, mikor egy német tornamester vezetése alatt a felnőttek számára a tornázást tanították s lehetővé tették, hanem az általok ismert testgyakorlatot egyszerűen nálunk is megakarták kedveltetni.

Hanem ott volt a baj, mikor az egyletekben alig megerősödött és alig változott tornázás az iskolai oktatásba is változatlanul ment be. Ez már több bajt okozott, mint amennyit pár évi újabb fáradozás helyrehozhat.

A testgyakorlatok mind nálunk, mind külföldön főleg az ifjuság által terjednek el és itt már csakugyan számba kell venni, hogy vajjon a felkarolt gyakorlatok megfelelnek-e legalább kicsiben a nemzeti különös sajátosságoknak.

A testgyakorlati oktatás sem tudományi, sem művészi, hanem mindkettő együtt, s így a gyermekek értelmi és kedélyi világához egyaránt alkalmasnak kell lennie, hogy valóban kedvelté válhassék.

Ilyenné tették mind az angolok, mind a francziák a német tornázást azáltal, hogy a már az ifjuság által üzött gyakorlatokkal együtt tanították. Mi ezt mindedig nem tettük, sőt a németországi mai tornatanításnál is pedánsabban ragaszkodunk a zárt szobában végzendő szabad- és szergyakorlatokhoz. Mig Németországban a szabadjátsszótéren a különféle játékok szeltében gyakoroltatnak, addig mi az oly számos népies játékaikat is alig ismertetjük meg a gyermekekkel.

Mint a magyar költészet is a népies elemek felkarolásával erősödött és fejlődött igazi magaslatra, ugy a tornázás is csak akkor tehet igazán nemzeti kedveltségre szert, ha a nemzeti népies játékokból meríti frissítő erejét.

A magyar mindenkor szerette a játékot és kiválóan a harczias testedző játékokat. Népünk a mai kor munkás, fárasztó napjaiban is igen sok vidéken valóban üditő és szép játékokat játszik. A tanulóifjúságnak pedig minden vidéken meg van szokott játéka, mely miatt sokszor még az előadásokat, köztük a tornaórát is elmulasztjuk.

Mint különösen elterjedt és szeltében üzött játék főleg a labdázás némely neme tekinthető olyannak, mely az iskolai testedzésbe okvetlen felveendő.

A labdázás mellett, melyben határozottan eredeti magyar játékok vannak, sok vidéken játsza a nép a karika- és csülök-játékot. E játékoknak sok rokonvonása van az angol cricket játékkal, és ép oly szabályok szerint iskolai módon játszhatóvá lehetne tenni.

Milyen szinezetet nyerne iskolai és egyleti tornázásunk, ha e népies sportok bejőnnének a rendes gyakorlatok közé és a katonai gyakorlatok is nagyobb mérvben karoltatnának fel. Mindenesetre lényeges változás történnék, a szabad- és szergyakorlatok eddigi uralkodása megtörésével. A katonai rendgyakorlatok és a bottal végzett szabadgyakorlatok után a főszulyt a szabályozott népies játékok foglalják

el, és a szergyakorlatok foglalják el a most lenézett szabadtéri játékokat. A mostani előtornászók játék- és szakaszvezetőkké válnának.

Hanem az első feltétel mindezekhez a szabadjátsszótér volna, mely nélkül tornatanításunknak nemzetibbé tételéről szó sem lehet. A vidéki tornatanítás ép ezért hamarabb is megközelitheti, ezt a célt s mint tudjuk, több jeles tornatanító már is ilyen szellemben vezeti a növendékek testi képzését.

Hanem, hogy általánossá lehessen a népies sportok által felfeszített testedzés, előbb játékos sportok ismertetése és mérlegelése szükséges. Erre hívjuk fel az ország különböző vidékein levő tornatanítókat. Ha ez ismertetésekéből látni fogják a felső körök, hogy csakugyan van oly népies anyag, mely mind szellemünk különös sajátágainak, mind az általános testi nevelés követelményeinek megfelel; ugy csakhamar törvény által válik nemzetivé tornázásunk.

L. M.

Katonai nevelés.*

„Jugend und Wehrkraft“, von Robert Graf Bothmer München.

„Das deutsche Heer, eine Schule des Volkes“, von Wilch. Frisch Berlin-Zehlendorf.

Ez a két füzet egymást kiegészíti s ugyanazon eszmének áll szolgálatában. A hadsereg, mint egyetemes nép- és nemzetnevelő intézmény egyike azoknak a témáknak, amelyek mindig időszerűek. Bothmer gr. főhadnagy az ifjúságnak az eddiginél különb testi és erkölcsi kiképzése érdekében száll sikra, hogy ezzel jobb anyagot biztosítson a hadseregnek. A másik szerző ebben a népnek továbbképző iskoláját látja, melynek előnyeit ma még távolról sem becsülik meg kellőképpen. Látható, hogy mindkét törekvés szervesen összefügg az általános védkötelezettséggel, tehát jogosult is, noha az elvi ellenfelek a problémát ugy is beállithatnák, hogy ép az általános védkötelezettség teszi feleslegessé az ifjúságnak tulkorai katonai előkészítését. Az olvasónak ez az elvi állásfoglalása a tárgyilagos kritikát azonban nem befolyásolhatja.

Bothmer gr. megismerteti velünk az ifjuság katonai nevelésének mai állapotát a különböző országokban. (Ausztriáról a 11—12. lapon röviden emlékezik meg, Magyarországról pedig éppen nem, jóllehet köztudomásu, hogy a magyar kezdeményezés szolgált

* A m. Kat. közl.-ből.

mintául az amott meghonosított reformoknak, főleg a célbalövésnek.) Legrészletesebben a boys scouts intézményét ismerteti s az angol példából vonja le a tanulságokat a német viszonyokra. Ime a cél, amelyet szerinte ezen intézményekkel el kellene érni: az ifjúságnak önkéntes és tömeges foglalkoztatása, a nemzeti érzés és a háborus ösztönök mélyítése, az eszményiségnek, lelkesedésnek és egyéb férfias és lovagias erényeknek természetes uton való közvetítése. Hogy ezt elérhessük, arra mindenképpel szervezni kell az ifjúságot. Minthogy a vezetőknek feltétlenül testbenlélekben ép egyéniségeknek kell lenniök, e mozgalom javára első sorban tiszték jönnek tekintetbe. A szerző érdekesen írja le a hadügyministerium erkölcsi és anyagi támogatásával két év előtt megalakult „Bayerischer Wehrkraftverein“ című egyesületet, mely a már meglevő „Deutscher Pfadfinderbund“-hoz csatlakozott. Gondolom, senki sem fog megütközni azon, hogy mi civilizációs pedagógusok nem járulhatunk mindenhez hozzá, amit katonai szerzőnk lelkes buzgalommal vall. Viszont minden fentartás nélkül elfogadjuk a testi nevelés mai gyakorlatáról mondott szigorú bírálatot és azt a törekvést, hogy az ifjúságtól a merő külsőségekben megnyilatkozó „katonásdit“ távol kell tartani. Az ifjak már nem is akarnak tornázni, mondja a 48. lapon, az egyetlen játék, mely még vonz, a labdarugás (48); a felügyelet nélkül üzött játék gyakran nyersséggé fajul el (50—51); másutt az uszásnak és diákvándorlásoknak nagy előnyeit helyezi kellő világításba (38, 42) és érdeme szerint méltatja a tanerők adta élő példának hatalmas befolyását (37).

Frisch Vilmos, a polgári szerző is hangsúlyozza, hogy pusztán pénzzel és műszaki vívmányokkal még nem tettünk meg mindent a honvédelem számára, mert a hadsereg értékét az őt éltető szellem állapítja meg. Felsorolja és elemezi mindazokat az előnyöket, amelyek a hadseregből, mint leghatalmasabb népnevelőintézetből s mintegy melléktermékek gyanánt hárulnak a résztvevőkre. Ilyen előnyök: a felelősség-érzés, bajtársiasság, pontosság, szellemi fogékonyság, testi fejlődés, bátorság és tisztaság. Már ez okból is kívánatosnak mondja, vajha minden fiatalember belekerülne ebbe az iskolába, amely mind az egyénre, mind a közre számos előnyt tartogat. A ma divó sport elfajulásainak meg- és elítélésében ez a szerző egy véleményen van a másikkal s egy helyen a következő kiméletlen, de igaz bírálatot kockáztatja: „Ime a sorozóbizottság előtt állnak az érmeikkel felcizizomázott atléták, kerékpározók és evezősök és váltig csodálkoznak azon, hogy érmeik daczára sem találják őket alkalmasnak az egyszerű ujonczszolgálatra. Ám ezek a szüntelen versenyek és érmeik még erkölcsi tekintetben is nem csekély kárt tesznek. Mesterségesen tenyészítik a fennhéjázást és a díjakért való küzdelem felkelti a gonosz indulatokat és hitvány eszközök alkalmazására csábít“. Ha kedvező, elvű táborból

ilyen kemény szavak hangzanak el a hipersport megbélyegzésére, bizony elképzelhetjük, hogy a valóságban nincs minden rendjén.

Mindkét alkalmi írás megerősített abbéli hitünkben, hogy ezidőszerint forrongó korszakot élünk, mely nagyjában imígy jellemezhető. Az egyoldalú szellemi kiképzés ellenében sorompóba szólitott testi nevelés immár sok helyen a sport elfajulásává vedlett át. Mint újabb korrektívum a katonai elem lép a színtérre, mely e kinövésnek révén veszélyeztetve látva az egész ember harmonikus épségét s más módszert és anyagot ajánlva, közvetve segítségére jön saját főcéljának. Ezt a katonai elemet a mai közállapotok és nemzetközi viszonyok, mint külső tényezők, közvetve erősítik. Az az állapot, melyben ezek a különböző elemek egy békés és kielégítő egyensúlyba jutnak, a jövőnek van fentartva.

Dr. Kemény Ferencz.

Athletika. Torna. Vivás.

Olympiai játékok. V. Olympiasz Stockholmban, 1912-ben Lövészet. — A Magyar Olympiai Bizottság (MOB.) czéllövő szakosztálya a fenti czim alatt egy 44 oldalra terjedő füzetet adott ki. I-ső részében a stockholmi olympiai czéllövő versenyek szabályainak stb. teljes szövegű magyar fordítását olvashatjuk. A II. „Kiegészítő Rész“ a MOB által alkotott „Rendszabályokat és Nyilatkozat“-ot, továbbá a czéllövő szakosztály által összeállított „Aranyszabályokat és Tanács“-ot, végül az I. részhez tartozó ábrákat és a hozzájuk fűzött „Magyarázatok“-at tünteti fel.

Az érdekes tartalmu füzetből megismerhetjük az olympiai játékok történeti fejlődését is.

Az olympiai játékokat (versenyeket) a testedzés élénkebb művelése czéljából ó-görög mintára 1896-ban Franciaországban alapították és négyéves időközökben művelik. Alapítójuk báró Coubertin Péter, a Nemzetközi Olympiai bizottság mostani elnöke volt. Az I. olympiai játékokat 1896-ban, azok klasszikus hazájának fővárosában, Athénben, a II.-at 1900-ban Párisban, a III.-at 1904-ben St.-Louisban, a IV.-et 1908-ban Londonban tartották. Amely nemzet a játékok rendezésének megtisztelő megbízatását megkapja, azokat az illető nemzet olympiai bizottsága rendezi. Az 1912. évi V. játékokat a svéd bizottság rendezi Stockholm-ban; a VI.-at előreláthatólag Berlinben, a VII.-et pedig 1920-ban Budapesten fogják megtartani. A görög nemzetnek meghagyták azt a jogát, hogy saját hazájában ezen kívül külön olympiai játékokat rendezhessen.

A kis füzetet figyelmébe ajánljuk a lövészettel foglalkozó minden érdeklődőnek, de különösen az ifjúsági lövész tanfolyamoknak, a lövészegyesületeknek és

lövészbizottságoknak, mivel az az 1920. évben székesfővárosunkban rendezendő olimpiai versenyek rendezésére igen értékes támpontokat nyújt.

A füzet ára, az ajánlott postai megküldést is beleszámítva, budapestieknek 1 kor. 30 fillér, vidékieknek 1 kor. 60 fillér. Megrendelések az összeg beküldésével a czéllövő szakosztály agilis elnökéhez, Pogány Géza honvédszázadoshoz (VIII., Baross-utca 52. sz.) intézendők.

Füleslabda mérkőzés. Legutóbb volt a MOTESZ által rendezett füleslabda bajnokság második fordulója, amikor is a BEAC látta vendégül lágymányosi pályáján a BBTE csapatát. Annak ellenére, hogy az egyetemi csapat csupa új emberből áll és így természetesen még nincs megértés és összjáték, mégis kiváló ellenfélnek bizonyult. A budaiak csapata, mely nagyobb részt már évek óta együtt dolgozik, az első félidőben kihasználva az egyetemi csapat játékbeli gyöngeségét, három goalal biztosítja magának a vezetést. Ez azonban, mint az eredmény mutatja, nem volt elég a mérkőzés megnyeréséhez. A BEAC a második félidőben hátszéllel játszva, lelkesen támad és mintegy kapujához szegzi ellenfelét és e főénye három goalban meg is nyilvánul. Csak az idő rövidege akadályozta a főiskolai csapatot abban, hogy mint győztes hagyja el a csatateret. A BBTE csapatában, mely kitünő együttest képvisel, kivált Antal, Schiller, dr. Melzer és Vitéz játéka, míg a BEAC-ban főleg Joanovics, Kurzweil, Nesincs, Vajnay és Acs játéka tetszett. Jó bíró volt Kobulsky.

A Magyar Athletikai Club tagjainak élénk részvétele mellett mult hó 17-én Mennyey László kuriai bíró elnökle alatt tartotta meg rendes évi közgyűlését, a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel választotta meg a club alelnökévé Muzsa Gyula orsz. képviselőt, a MOB társelnökét, Libits Adolf udv. tanácsost, a club tiszteletbeli alelnökévé választotta meg. Nagy lelkesedést keltett dr. Nemes Dezső titkárnak gondos jelentése, amelyből különösen megragadja figyelmünket az evezős osztály megalakulása, a remek csónakház építése, az atletikai osztály kiváló működése, amely 219 győzelmet, köztük számos bajnokságot szerzett a kék-sárga színeknek. A tenisz, fothall, vivás, uszás és a box-sport terén szintén a legteljesebb siker kísérte a club működését és a korcsolyapálya létesítése újabb nagy lépést jelent a sikerek felé. A költségvetés és zárószámadás elfogadása után megválasztottak 36 választmányi tagot.

A Magyar Athletikai Club választmánya mult hó 24-én tartotta alakuló ülését, amelyen megalakították a különböző bizottságokat és megválasztották a tisztikart. Titkárrá választott: dr. Szerelemhegyi Jenő, ellenőr: Krempels Viktor, háznagy: Becker Zoltán, club-orvosok: dr. Mező Béla, dr. Záborszky István és dr. Boross Ernő, mérnökök: Horvátovics Iván, Zuber

Ferencz, K. Császár Ferencz, sporttelep-igazgató: Schmidt Ödön.

A május 5-iki terminusra két egyesület, mint a MAC és Postás kapott engedélyt a MASz-tól, hogy versenyt rendezzen. Minthogy mindkét verseny megrendezése collisiót okozna, a két club tárgyalást folytat és így előreláthatóan ezen terminustorlódást mindkét fél teljes megelégedésére barátságosan fogják elintézni.

Lovass Antalt baleset érte a BAK 25 km. versenyén. A 18-ik kilométernél kerékpárkísérője, Vittori, az ismert korcsolyázó, kerékpárjával nekiment Lovassnak, ki elesett és lábán oly sérülést szenvedett, hogy képtelen volt ezután képességeit kifejteni. Megjegyzendő, hogy itt az országut erősen lejt és a lejtőn Vittori már nem tudta a nagy sebességgel haladó kerékpárját fékezni. Lovassnak ekkor már 600 méter előnye volt s csak azért nem adta fel versenyét, daczára súlyos sérüléseinek, mert azon hiszembem volt, hogy versenyét így is megnyeri. Hogy Lovass mily kitünő formában volt s mennyire hitelesek voltak ebbeli hiradásaink, élénken igazolják a részidők. Öt kilométer 17 p. 15 mp., 10 km. 36 p. 45 mp., 16 km. 1 óra, 0 p. 25 mp., 20 km. 1 óra 16 perc.

A stockholmi olimpiád ünnepei a következők:

Julius 6-án: Kertiünnepély a Logaardenben.

Julius 7-én: A svéd olimpiai bizottság vacsorája a vezetők és hirlapírók tiszteletére.

Julius 8-án: Balck ezredes vacsorája az olimpiai bizottság tagjai részére.

Julius 9-én: A svéd trónörökös estélye. Az olimpiád résztvevői részére nagy ünnepély a Freilutt Museum Skansenben.

Julius 11-én: Fogadás Black ezredesnél. A stockholmi tiszti kaszinó estélye az olimpiádon résztvevő tiszték részére.

Julius 12-én: A svéd trónörökös estélye. Disz-előadás a királyi Operában.

Julius 13-án: A svéd lovastisztek estélye a külföldi lovastisztek tiszteletére.

Julius 15-én: Ünnepély a Hasseloackenben az olimpiai résztvevők tiszteletére.

Julius 16-án: A svéd király estélye.

Julius 18-án: Nagy bál a Hasenbackenben az olimpiai résztvevők tiszteletére.

A Nemzeti Torna-Egylet 28-án este tartotta tavaszi versenyét Szentkirályi-utcai csarnokában. Az egylet ily irányu első versenyével — mint azt a társ-egyesületekhez intézett köriratában hangoztatta is — a tornával foglalkozó clubok közti összetartást szorosabbá, szívélyesebbé tenni volt elsősorban czélja. Mint az anyaegyesület vállalkozott arra is, hogy a tornázásban a tömegversenyést előmozdítsa és erre a társ-egyesületeket megnyerje. Mindkét czélnek fényesen megfelelt a NTE, mert szombati versenye példátlan

Uszás. Evezés.

sikerrel járt. Összesen 10 egyesület 54 nevezést adott le. A fővárosiak között BTC, MTK, KAOE, Spárta AC, FTC és a NTE, a vidéki egyesületek közül: Érsekújvári TE, Kolozsvári AC, Kaposvári TK és a Székesfehérvári TC küldték el versenyzőiket. Az erős küzdelem eredménye az egyes versenyekben a következő volt:

Kezdők versenye korláton: 1. Székely Ernő (NTE) 19.2. 2. Róbert Béla (NTE) 18.9. 3. Radó Rezső (KAOE) 17.8. 4. Pápay Gyula, (Érsekújvári TE) 16 ponttal. A 14 induló közül Székely és Höbert nagy fölényrel győztek. Elegáns munkájuk után ítélve, a jövő emberei.

Haladók versenye lovon: 1. Pédery Árpád (NTE) 17.51. 2. Ifj. Téry Ödön (BTC) 17.36 ponttal. 3. Kosztalek Sándor (NTE) és Radó Rezső (KAOE) holtversenyben.

Képzettek versenye nyujtón: 1. Pédery Árpád (NTE) 17.48. 2. Szalay József (MTK) 16.75 ponttal. Pászty Elemér, akinek a versenyt nyernie kellett volna, teljes indiszpozícióval küzdött.

Képzettek versenye: függeszkedés 10 méteres kötélén: 1. Szalay József (MTK) 14.9. 2. Pesti Lajos (NTE) és Takáts Béla (NSE) 15 másodperc alatt holtversenyben. 4. Elek László (NTE) 19 mp. alatt.

50 éven felüli urak magasugrása: 1. Szuk Géza (NTE) 52 év, 145 cm. 2. Héder Sándor (NTE) 60 év, 130 cm. A verseny után társasvacsora volt, amelyen a társegyesületek lelkesen ünnepelték a NTE-et agilis működéséből kifolyólag.

Vívó-bírói vizsgák. A MASz vívószakosztálya legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a bírói vizsgákat az olimpiai tréning tartalma alatt, május hó folyamán fogja megtartani. A vizsgáló-bizottság elnöke dr. Nagy Béla lesz, bizottsági tagokként pedig Bertly László, Földváry György, dr. Hajdu Marcell és Sötér Gyula fognak működni. A vizsgáló-bizottság tagjai alkotják a bírálóbizottságát is, melynek hatodik tagjaként és titkáru a szakosztály dr. Nagy Valért választotta meg. A bizottság legközelebb megkezdí a régi jogon képesített bírák lajstromának összeállítását és a bírói igazolványok kiadását. Ezeknek az intézkedéseknek a fontossága abban rejlik, hogy a jövőben csak a bírák lajstromában felvett, kellő szakismerettel bíró versenybírák működhessenek, mely rendelkezésnek célja a versenyek zavartalan sima lefolyásának biztosítása.

Sztrakay vivóünnep. Telt ház, fényes közönség előtt folyt le az Urániában a Sztrakay Norbert vivómester javára rendezett vivóünnep. Az ünnep rendezéseért a Hivatásos Vivók Egyesületét a legmesszebbmenő elismerés illeti meg.

A mesterek és amatőrök assautjaiból különösen kiemelendők Zulawsky százados—Schlotzer mester tör, Gerewich—Sanesi (kard), Rózsa—Bay (kare). Benedek Géza (MAFC)—Zulawsky százados (kard), Gerencsér—Marthy (kard). Különösen szép volt a gyermek- és hölgyvívás.

A MAFC Magdeburgban. Keserű csalódást hozott számunkra a magdeburgi verseny. El voltunk készülve a komoly küzdelemre; nem becsültük le a németeket és nem taksáltuk tulságos vérmesen a magunk képességét sem. Tudtuk, hogy győzni is fogunk, ahol pedig a vereség kilátásával vesszük fel a versenyt, ott is kemény ellenfelek leszünk. Józanul és elfogulatlanul ítéljük meg az esélyeket és talán az egyedüliek voltunk, akiket nem vakított el az egy héttel korábbi MAFC-versenyen mutatott látszólagos fölényünk, amelyről hét nappal később derült ki, hogy csak szalmaláng volt.

Méltányoljuk és elismerjük a MAFC-nak agilitását, áldozatkészségét és azt a jóakaratu igyekezetét, hogy uszóit komoly, küzdelmes versenyekben edzze az olimpiád eseményeire. Ez a jó szándék azonban minden más esetben helyénvaló lett volna, csak épen most, az olimpiád előtt nem. Nem kell hozzá tulságos hozzáértés, mindössze csak egy kis sportérzék, hogy megítélhesse bárki is azt, hogy a mi sportszerűtlenül rövid kis Rudas-uszodánk mindenre jó lehet, csak éppen arra nem, hogy az olimpiádnak kétségkívül mindennél nehezebb küzdelmeire edzze (?) meg uszóinkat.

Az idei év valóban nem arra hivatott, hogy a jó barátság kedvéért kicsinyes és valljuk be, az olimpiád mellett eltörpülő szezonnyitó versenyekre forgácsoljuk erőnket és vesztegezzük azt a pár hónapot, amelynek komoly és czélszerű kihasználására a Magyar Olimpiai Bizottság sokkal sportszerűbb módot nyujtott akkor, amikor lehetővé tette, hogy a magyar uszók remesak Magyarország, de talán egész Európa egyik legnagyobb, de mindenesetre legnehezebb uszodájában trenirozhassanak. Ez sem nyujtotta volna mindazt, amit a nyílt pálya, de tagadhatatlanul értékesebb és nehezebb előkészítő iskola lett volna ahoz a Rudas bármely küzdelmes versenyénél. A tévedés megtörtént és már is keservesen érezteti hatását, ugy a vízben, mint a szárazon. Értjük az utóbbi alatt a közönséget, amely vakon és bizakodva indult az újsághírek és reklámok után, hogy mostan — elég hamar — ébredjen arra a valóságra, hogy a Rudasbeli szalmaláng sikerek nyomán még nagyon korai volna az olimpiai esélyekre kombinálni, Hiszen még csak Magdeburgig jutottunk el és máris kikaptunk! Hol vannak még az ausztráliaiak, angolok, amerikaiak; három világrésznek színejava?

A közönség jóakarátára és az uszó-sportnak kölcsönzött hitelére még továbbra is szükségünk van és nem szabad könnyelműen koszkáztatnunk azt, amit annyi sok diadalmas, nehéz versenyben sikerült kiérdemelnünk.

Es nem szabad tovább is kockáztatnunk azt az anyagot, amelynek minden erejét, tudását, lelkesedését egyetlen, mindennél nehezebb eseményre kell az idén összetartanunk.

Már mikor uszóink kimentek, tudtuk, hogy ezuttal erős handicapban lesz részük, amit csak növelni fog az utazás okozta fáradtság. Beleznay már itthon is indiszponáltan uszott Schiele ellen. 1 p. 04 mp. es ideje a Rudasban nem fedte az ő képességeit. Kenyerin pedig látszott, hogy abba az 5 p. 18.4 mp.-es időbe beleadott mindent, amire az egész télen át folytatott erős training képesítette. Nemcsak nem usztak itthon és nemcsak az uszoda volt a németeknek is megfelelőbb, de mindkettőjükön már a fáradtság feltűnő nyomai is mutatkoztak.

Ez nem lehet olimpiai érdek! Azzal a jóakarattal pedig, amelylyel a MAFC kétségkívül ezuttal is annak akart szolgálatot tenni, be kell immár látnia azt is, hogy ez nem komoly munka. Lehet lelkes, de nem komoly.

A versenyek részletes eredménye a következő:

200 m. 1. Bretting 2 p. 28 mp. 2. Beleznay; 800 m. 1. Fahr 11 p. 44 mp. Kenyeri feladta.

400 m. 1. Kenyeri 5 p. 29 mp. (rekord.) 2. Schiele. 3. Fahr. Küzdelem után 3 méterrel nyerve. 100 m. 1. Bretting 1 p. 03 mp. 2. Beleznay 1 p. 04 mp. 50—100—200—300 m.-es staféta: 1. Hellas 8 p. 14 mp. 2. MAFC. A stafétát közvetlen a 400 méteres verseny után uszták, mikor a teljesen fáradt Kenyeri már nem adhatta legjobb képességét a 500 méteren.

A gyenge vízpoló-konkurrenciában FTC győzött Triton ellen 9:1 re és Germania ellen 11:3-ra.

A Magyar Evezős Egyesületek Országos Szövetsége a legutóbb tartott ülésén megállapította az általa rendezendő versenyek terminusait és így mi sem áll utjában annak, hogy az alábbi kimutatásban közöljük az idei szezon nevezetesebb versenyeit, melyek minket közelebb vagy távolabbról érdekelnek.

Május 16.: Leitmeritz (középiskolai). — Junius 2.: Drezda. — Junius 8., 9.: Budapesti nagy regatta. — Junius 9., 10.: Berlin. — Junius 16., 15.: Bécsi nagy regatta. — Junius 15., 16.: Mainz. — Junius 16., 17.: Breslau. — Junius 23.: Drezda (nemzetközi). — Junius 23., 24.: Frankfurt a/M. — Junius 29.: Budapest folyamregatta. — Junius 29., 30.: Würzburg. — Junius 30.: Trieszt. — Junius 30.: Bécsi folyamregatta. — Junius 30.: Ems. — Julius 3., 4., 5., 6.: Henley. — Julius 6., 7.: Hamburg. — Julius 7.: Mannheim. — Julius 7.: Straubing. — Julius 7.: Szedged. — Julius 7.: Lindenburg. — Julius 14., 15.: München. — Julius 18., 19.: Stockholm (olympiai regatta). — Julius 28.: Giessen. — Augusztus 11.: Leitmeritz — Augusztus 18.: Genf (Európa bajnokságok). — Augusztus 25.: Frankfurt a/M. (Páris—Frankfurt nyolczas). — Szeptember 8.: Bécsi távevezés verseny. — Szeptember 15.: Bécsi távevezés verseny. — Szeptember 29.: Drezdai távevezés verseny.



VADÁSZFEGYVEREK

! TELEFON !
112—69 !

! Csakis elsőrendű gyártmányok !

Flobertek, pisztolyok, revolverek, sport,
.: utazási cikkek és távcsöveket .: :

csekély havi törlesztésre

szállít

NOWOTNY J.

prágai fegyvergyáros budapesti telepe
Budapest, VI., Nagymező-utca 21.

Kérjen főárjegyzéket!

! TELEFON !
112—69 !



A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK TÉLI MENETRENDJE.

A vonatok INDULÁSA Budapest keleti p. u.-ról.

Érvényes 1911 október 1-től.

Érvényes 1911 október 1-től.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapest keleti p. u.-ra.

Délelőtt				Délután					
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová
1110	5	45	sz. v.	↓Balatonfüred, ↓Tapolca	612	12	20	sz. v.	Arad, Tövis, M.-Sziget
310	5	50	>	Hatvan	1008	12	20	>	↓Zágráb, Fiume, ↓Bród, Sarajevo
22	6	20	>	Bicske	314	12	30	>	Hatvan
302	6	25	gy. v.	Ruttka, Poprad-Felka	10	12	35	>	Szombathely, Wien
8	6	40	sz. v.	Wien, Graz, Sopron	912	12	50	>	Ujvidék, Bród
1502	6	45	gy. v.	Kassa, Csorba	1504	1	20	gy. v.	Kassa, Poprad-Felka
1506	6	55	sz. v.	Kassa, Csorba	316	1	35	sz. v.	Gödöllő
1002	7	00	gy. v.	↓Fiume, Torino, Róma, ↓Pécs, Vinkovce	1304	1	40	gy. v.	Fehring, Graz, Arad, Bukarest
602	7	05	>	Arad, Brassó	604	2	00	>	Wien, Páris
906	7	10	>	Belgrad, Sofia	4	2	05	>	↓Satoraljaihely, ↓Lemberg, Kassa
402	7	20	>	↓Stryj, Lemberg, ↓Máramaros-Sziget	404	2	15	>	Kiskőrös
1302	7	25	>	Fehring, Graz, Triest	918	2	20	sz. v.	Hatvan
312	7	30	sz. v.	Gödöllő	318	2	20	>	Hatvan
908	7	45	>	Belgrad, Sofia, Bród	320	2	30	>	Pécel
608	8	00	>	Arad, Brassó	26	2	30	>	Bicske
408	8	10	>	Munkács, Lawoczne	512	2	40	>	Szolnok
508	8	20	>	Kolozsvár, Brassó	1902	2	55	gy. v.	↓Tapolca, Sarajevo
1906	8	25	>	↓Tapolca, Eszék, Bród	304	3	00	>	Ruttka, Berlin
308	8	35	>	Ruttka, Berlin	904	3	10	>	↓Belgrad, ↓Konstantinápoly
1706	8	55	>	↓Máramaros-Sziget, ↓Stanislaw	1022	3	30	v. v.	Paks
2	9	20	gy. v.	Wien, Sopron	18	4	25	sz. v.	Komárom
24	11	55	sz. v.	Bicske	322	4	25	>	Gödöllő
				606	5	00	gy. v.	Arad, Tövis	
				410	5	10	sz. v.	Miskolc	
				6	5	15	gy. v.	↓Győr, Sopron, ↓Szombathely, Wien	
				324	5	20	sz. v.	Gödöllő	
				514 ¹⁾	5	40	>	Nagykátá, Szolnok	
				308	5	55	>	Ruttka, Berlin	
				914	6	05	>	Szabadka, Topolya	
				1004	6	15	gy. v.	↓Zágráb, Fiume, ↓Róma, Napoli	
				510	6	15	sz. v.	Kolozsvár, Brassó	
				326	6	25	>	Pécel	
				328	6	40	>	Hatvan	
				918	6	45	>	Kunszentmiklós-Tass	
				516 ²⁾	6	55	>	Nagykátá, Szolnok	
				28	7	00	>	Bicske	
				1708	7	10	>	M.-Sziget, Stanislaw	
				16	7	20	>	Győr, Triest	
				332	7	35	>	Hatvan	
				1006 ³⁾	7	40	gy. v.	↓Zágráb, Fiume	
				1508	8	00	sz. v.	Kassa, Csorba	
				1908	8	25	>	Pécs, Bród	
				334	8	40	>	Gödöllő	
				518 ⁴⁾	9	05	>	Szolnok	
				1306	9	15	>	Győr, Graz	
				610	9	30	>	Arad, Brassó	
				1510	10	00	>	Kassa, Csorba	
				336	10	05	>	Pécel	
				910	10	10	>	Belgrad, Sofia	
				1010	10	25	>	Fiume, Napoli	
				408	10	25	>	Kassa, Lemberg	
				12	10	50	>	Szombathely, Wien	
				338	11	10	v. v.	Ruttka, Berlin	
				614	11	25	sz. v.	Arad, Debreczen	
				422	11	35	v. v.	Kassa, Szerencs	

A vonatok indulása
Budapest-Józsefvárosról
Délután.

330 7 05 sz. v. Gödöllő

Délelőtt				Délután					
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnan	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnan
339	5	10	v. v.	Berlin, Ruttka	323	12	10	sz. v.	Gödöllő
645	5	20	tszsz.	Debreczen, Nvárad	611	12	30	>	Bukarest, Arad
309	5	30	sz. v.	Hatvan	911	12	40	>	Ujvidék
1905	5	30	>	Bród, Eszék, Pécs	301	12	50	gy. v.	Berlin, Ruttka
609	5	45	>	Brassó, Arad	903	1	00	>	Konstantinápoly, Bród
909	5	45	>	Sofia, Bród, Belgrad	401	1	05	>	Satoraljaihely
19	5	55	>	Torbágy	7	1	10	sz. v.	Wien, Sopron
313	6	00	>	Pécel	601	1	25	gy. v.	Bukarest, Arad
17	6	05	>	Komárom	1	1	30	>	London, Páris, Wien
1707	6	15	>	Stanislaw, M.-Sziget	1901	1	40	>	Sarajevo, Bród
11	6	25	>	Wien	1301	2	10	>	Graz, Fehring
407	6	30	>	↓Lemberg, Kassa, ↓Máramaros-Sziget	325	2	15	sz. v.	Hatvan
1007	6	50	>	Fiume	1501	2	30	gy. v.	Lemberg, Kassa
315	6	50	>	Gödöllő	327	4	20	sz. v.	Pécel
1505	7	00	>	Csorba, Kassa	329	5	25	>	Gödöllő
1305	7	10	>	Graz, Fehring	15	6	25	>	Győr
509	7	20	>	Brassó, Kolozsvár	3	6	35	gy. v.	Wien, Graz
919	7	25	>	Kunszentmiklós-Tass	507	6	40	sz. v.	Brassó, Debreczen
317	7	30	>	Gödöllő	421	6	55	v. v.	Szerencs
319	7	40	>	Hatvan	907	7	20	sz. v.	Sofia, Belgrad, Bród
21	7	45	>	Bicske	607	7	25	>	Bukarest, Arad
1063	8	00	gy. v.	Róma, Triest, Fiume	305	7	35	>	Berlin, Ruttka
1509	8	15	sz. v.	Csorba, Kassa	25	7	45	>	Bicske
1021	8	20	v. v.	Paks	405	8	00	>	Lawoczne, M.-Sziget
515	8	35	sz. v.	Bukarest, Kolozsvár	1009	8	05	>	Fiume, Bród, Pécs
321	8	45	>	Hatvan	1705	8	20	>	Stanislaw, M.-Sziget
13	9	20	>	Győr	9	8	45	>	Wien, Graz
307	9	25	>	Berlin, Ruttka	1507	8	50	>	Csorba, Kassa
1005 ¹⁾	9	35	gy. v.	Fiume, Tapolca	27	9	00	>	Pécel
913	9	55	sz. v.	Szabadka	303	9	10	gy. v.	Berlin, Ruttka
5	10	05	gy. v.	↓Bruck-K., ↓Szombathely, Sopron	29	9	28	sz. v.	Triest, Székesfehérvár
409	10	20	sz. v.	Miskolc	1001	9	35	gy. v.	Róma, Fiume
23	10	45	>	Bicske	603	9	35	>	Brassó, Arad, Stanislaw
605	11	25	gy. v.	Arad	915	9	45	sz. v.	Kiskőrös
				403	9	55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget	
				905	10	00	>	Sofia, Belgrad	
				1303	10	10	>	Graz, Triest	
				333	10	25	sz. v.	Gödöllő	
				517	10	35	>	Nagykátá	
				1503	10	50	gy. v.	Csorba, Kassa	
				1907	10	55	sz. v.	↓Vinkovce, Pécs, ↓Tapolca	

¹⁾ Fiumére. Agony-Fuortassabolisig csak be-
zárólag október 31-ig és február 15-től
közlekedik.
²⁾ Csak hétfőn közlekedik.

A vonatok érkezése
Budapest-Józsefvárosra.
Délután.

511¹⁾ 4 40 sz. v. Tápiószőlő-Tápiószáp
513 5 00 > Nagykatá
311 5 50 > Gödöllő
917 6 10 > Kunszentmiklós-Tass

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK TÉLI MENETRENDJE.

A vonatok INDULÁSA Budapest nyugoti p. u.-ról.

Érvényes 1911 október 1-től.

Érvényes 1911 október 1-től.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapest nyugoti p. u.-ra.

Dél előtt				Dél után					
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová
152	5	15	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	164	12	05	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
122	5	25	»	Ersekujvár	714	12	10	»	Szeged
154	5	35	»	Vác	1404	12	20	gy. v.	Zsolna, Berlin
718	5	40	»	Szeged, Szolnok	138	12	25	sz. v.	Nagyvaros
4102	6	10	»	Esztergom	4106	12	30	»	Esztergom
156	6	20	»	Rákospalota-Ujpest	166	1	00	»	Rákospalota-Ujpest
6502	6	35	»	Lajosmizse, Kecskemét	168	1	30	»	Dunakeszi-Alag
102	6	50	k. ost. ex. v.	Wien, Paris, Ostende	4114 ^a	1	50	»	Piliscsaba
506	7	00	gy. v.	(Nagyvárad, Brassó (Kőrösmező	106	2	00	gy. v.	Wien, Paris
1402	7	05	»	Zsolna, Berlin	504	2	05	»	(Szatmár-Németi, (Kolozsvár, Brassó
104	7	55	»	Nagyszombat, Wien	126	2	10	sz. v.	Párkány-Nána
158	8	05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	170	2	15	»	Rákospalota-Ujpest
708	8	15	gy. v.	Orsova, Bázias	4108	2	20	»	Esztergom
712	8	30	sz. v.	Temesvár, Karánsebes	108	2	30	gy. v.	Wien
134	8	45	»	Nagyvaros	120	2	35	sz. v.	Galánta
4104	9	05	»	Esztergom	704	2	40	gy. v.	Bukarest, Bázias
114	9	20	»	Wien, Berlin	722	2	45	sz. v.	Czegléd
160	9	40	»	Rákospalota-Ujpest	6506	2	50	»	Lajosmizse, Kecskemét
162	11	05	»	Rákospalota-Ujpest	140	3	55	»	Szob
6504	11	15	»	Lajosmizse, Kecskemét	174	4	10	»	Rákospalota-Ujpest
116	12	00	»	Wien	716	4	30	»	Szeged
					110	5	15	gy. v.	Wien
					142	5	20	sz. v.	Nagyvaros
					724 ^b)	5	40	»	Czegléd
					176	5	50	»	Rákospalota-Ujpest
					128	6	00	»	Párkány-Nána
					724 ^a	6	10	»	Czegléd
					144	6	15	»	Nagyvaros
					724	6	35	»	Czegléd, Ócsa
					4110	6	40	»	Esztergom
					726	6	45	»	Czegléd, Szolnok
					1406	6	50	gy. v.	Pozsony, Zsolna, Berlin
					130	6	55	sz. v.	Párkány-Nána
					178	7	20	»	Rákospalota-Ujpest
					728	7	35	»	Czegléd
					6508	7	40	»	Lajosmizse
					710	8	05	»	Bukarest, Bázias
					132	8	10	»	Vác
					182	8	20	»	Dunakeszi-Alag
					4112	8	30	»	Esztergom
					1408	8	40	»	Zsolna, Berlin
					118	9	30	»	Wien, Paris
					502	9	35	gy. v.	Bukarest, Stanisla
					184	10	00	sz. v.	Dunakeszi-Alag
					706	10	15	gy. v.	Szeged, Bázias, Bukarest
					720	10	30	sz. v.	Kiskunfélegyháza
					902 ^a)	11	20	k. ost.	(Belgrad,
					146	11	25	ex. v.	(Konstantinápoly
					702 ^a)	11	30	k. ost.	Nagyvaros
								ex. v.	Bukarest, Konstantin.

A vonatok indulása Buda-Császárfürdőről.

4002	6	00	sz. v.	Esztergom	4006	12	15	sz. v.	Esztergom
4004	8	54	»	Esztergom	4014 ^a)	12	57	»	Piliscsaba
					4008	2	11	»	Esztergom
					4010	6	30	»	Esztergom
					4012	8	22	»	Esztergom

Dél előtt				Dél után					
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnan	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnan
151	5	05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	165	12	50	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
723	5	25	»	Czegléd	137	1	20	»	Nagyvaros
725	5	35	»	Czegléd	703	1	25	gy. v.	Bukarest, Bázias
4101	5	50	»	Esztergom	103	1	40	»	Paris, Wien
133	5	55	»	Nagyvaros	503	1	50	»	(Tövis, Kolozsvár, (Szatmár-Németi
725 ^a	6	00	»	Czegléd	167	1	55	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
153	6	05	»	Rákospalota-Ujpest	4107	2	05	»	Esztergom
6507	6	10	»	Lajosmizse	169	2	40	»	Dunakeszi-Alag
721	6	20	»	Szolnok, Czegléd	171	3	00	»	Rákospalota-Ujpest
901 ^b)	6	25	k. ost.	Konstantináp., Belgrad	6503	3	40	»	Kecskemét, Lajosmizse
701 ^b)	6	30	ex. v.	Konstantináp., Bukarest	713	4	05	»	Temesvár J., Szeged
135	6	35	sz. v.	Nagyvaros	139	4	10	»	Nagyvaros
1407	6	40	»	Berlin, Zsolna	4109	5	05	»	Esztergom
709	7	15	»	Bukarest, Bázias	175	5	15	»	Rákospalota-Ujpest
125	7	20	»	Párkány-Nána	215	5	30	tszsz.	Ersekujvár
727	7	25	»	Czegléd	115	5	55	sz. v.	Wien, Berlin
501	7	30	gy. v.	(Bukarest, Kolozsvár, (Máramarossziget	1403	6	20	gy. v.	Berlin, Zsolna
155	7	35	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	177	6	30	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
113	7	40	»	Paris, Wien	707	6	35	gy. v.	Orsova, Bázias
4103	7	45	»	Esztergom	105	6	40	»	Wien
6501	7	50	»	Keoskemét, Lajosmizse	107	7	10	»	Wien
157	7	55	»	Vác	711	7	40	sz. v.	Bázias, Temesvár
127	8	00	»	Párkány-Nána	179	8	00	»	Rákospalota-Ujpest
719	8	35	»	Kiskunfélegyháza	4113 ^b)	8	10	»	Piliscsaba
129	8	45	»	Czegléd	143	8	20	»	Nagyvaros
159	9	10	»	Nagyvaros	131	8	50	»	Párkány-Nána
705	9	20	gy. v.	Szeged	109	9	05	gy. v.	Wien
1401	9	40	»	Berlin, Zsolna, Pozsony	4111	9	25	sz. v.	Esztergom
4105	9	55	sz. v.	Esztergom	6505	9	30	»	Kecskemét, Lajosmizse
161	10	25	»	Rákospalota-Ujpest	181	9	35	»	Dunakeszi-Alag
715	10	40	»	Szeged	1405	9	45	gy. v.	Berlin, Zsolna
119	11	15	»	Galánta	505	9	55	»	(Brassó, Nagyszeben, (Kolozsvár, Stanisla
163	11	50	»	Rákospalota-Ujpest	145	10	25	sz. v.	Vác
					6513	10	30	»	Ócsa
					117	10	35	»	Wien
					717	11	00	»	Temesvár
					101	11	05	k. ost.	(London, Ostende,
					185	11	25	sz. v.	(Paris, Wien
									Dunakeszi-Alag

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőbe.

4001	5	52	sz. v.	Esztergom	4007	2	10	sz. v.	Esztergom
4003	7	48	»	Esztergom	4009	5	20	»	Esztergom
4005	10	04	»	Esztergom	4013 ^a)	8	21	»	Piliscsaba
					4011	9	31	»	Esztergom